

ePRO

Nr. 1 ● septembrie 2020 ● 20 pagini ● 5 lei

ATLANTYKRON

Bădulescu Povestea fără sfârșit

Sumar

Ion Cordoneanu — <i>Jocul de-a politica</i>	3
Ovidiu Petcu — <i>Fântânile de pe ATLANTYKRON</i>	4
Traian Bădulescu — <i>Atlantykron — Poveste fără sfârșit</i>	5
Alexandru Mironov — <i>Alergătorul De Cursă Lungă</i>	11
Adela Ghidoveanu — <i>De ce iubim Atlantykron?</i>	12
Roxana Dascalu — <i>Rivel, un sat francez cu două asociații active pe timp de pandemie</i>	13
Lucian Suciu — <i>Covid-19 – Boala cu mirosul fricii</i>	14
Sandu Matei — <i>Cetățeanul</i>	15
Mihail Grămesu — <i>Poeme</i>	16
Walter Riess — <i>Găsirea Persona</i>	17
Ovidiu Vitau — <i>Noul vax al cinematografului românesc</i>	18
Emanuel Pavel — <i>Puf! Aventuri într-un joben</i>	20

Director: ARSENE Cristian

Editor: OANCEA Lucian Cristian

Redactor șef: GHIDOVEANU Cristina

Secretar general de redacție: PÎRLIGRAS Viorel

Colaboratori: BĂDULESCU Traian /

CORDUNEANU Ion / DASCĂLU Roxana /

GHIDOVEANU Adela / RIESS Walter /

SUCIU Lucian / VITAN Ovidiu

FOTO: PANAIT Tudor Alexandru (coordonator) /

DEDU Adi / MANEA Mihai a.k.a. CROCO

Grafică: PAVEL Emanuel

Foto coperta 1: PANAIT Tudor Alexandru

ePRO

nr.1/2020

Publicație editată de ASOCIAȚIA PENTRU
ECOLOGIE ȘI TURISM PRO ECO-TUR

Galați, str. Nicolae Gamulea Nr. 7

proecotur.epron@gmail.com

Tel: 0740.297.650; 0744.763.776

ISSN: 2734 – 6528

ISSN-L: 2734 – 6528

BnB Cazare

Mamaia Nord - Constanța

BnB Cazare

tel: 0762.344.222; e-mail: florentinabnb@gmail.com

Pro Eco-Tur la Muzeul Național de Istorie

La sfârșitul primăverii, Pro Eco-Tur, filiala București, a intrat întâmplător în contact, și apoi în colaborare, cu organizația Asociația Muzeul Jucăriilor — mai multe amănunte despre acest ONG în următorul număr al revistei noastre. Cu ajutorul sponsorilor, au fost achiziționate afișe vechi, au fost înrămate profesional și s-au realizat astfel șase expozate puse la dispoziția organizației partenere, AMJ. Astfel, aceste rarități — afișe cinematografice ale unor desene animate românești ori străine din perioada pre-1989 — se află acum expuse în aripa dreaptă a Muzeului Național de Istorie, în sediul central al acestuia, situat în Calea Victoriei, cel puțin până la sfârșitul lunii decembrie a. c. Președintele Lucian OANCEA a declarat: „Dorim o colecție complexă, care să expună creativitatea românească pe cât mai multe continente, într-un mod unic.”

Alături de Reaching Out

ONG-ul *Reaching Out* este printre cele mai implicate din țara noastră în sprijinirea victimelor minore ale traficului transfrontalier de persoane. Organizația este recunoscută internațional de la Washington până la Sydney. Pro Eco-Tur, filiala București, a sprijinit recent centrul din Pitești al organizației *Reaching Out* în rezolvarea curentă a problemelor de întreținere a centrului din municipiul Pitești. Cu această ocazie, s-a îmbunătățit biblioteca instituției, prin reorganizarea cu ajutorul unui specialist, și a fost îmbogățită cu sute de volume donate din resursele proprii ale organizației din Capitală. În urma convorbirilor conducerilor celor două ONG-uri, s-a decis ca ele să conlucreze la proiecte complexe în perioada imediat următoare.

Destinul Animafilm

În urma reușitelor internaționale, legenda cinematografiei naționale, Ion Popescu-Gopo, a pus bazele și a construit studioul Cinematografic Animafilm. Acesta s-a născut imediat după succesul fondatorului său la Cannes în 1957. Din păcate, maestrul imaginilor omulețului s-a stins în 1989, iar instituția a fost afectată de meandrele tranziției. Teoretic există, practic... are mari dificultăți. Dar poate nu este momentul să dispară. Dorim ca visurile copilăriei să fie aici... și acum. Vom reveni cu amănunte legate de acest subiect în numerele noastre viitoare.

◆ Ion Cordoneanu

Jocul de-a politica

Michael Lewis scria în 2003 *Moneyball: The Art of Winning an Unfair Game*, o carte despre modul cum o echipă de baseball cu buget mic a sfidat tot ce se știa despre baseball, avându-l ca manager general pe Billy Beane, și a schimbat jocul. Se întâmpla asta în anul 2002, când, pe baza unei abordări total diferite, care nu se mai baza pe bani, ci pe analize și statistici, a fost reconstruită echipa, în condițiile în care „vedetele” tocmai plecaseră.

După o serie de 20 victorii consecutive, Billy Beane și Oakland Athletics au ratat finala, dar performanța lui a rămas în istoria acestui joc. Însă nimeni nu reinventează acest joc, iar primul care încearcă să schimbe reguli e mereu criticat. *Pentru că el amenință modul în care „se fac” lucrurile.*

Acum am ajuns unde voiam să ajung: cred că asta e valabil și în politică. Există oameni care pur și simplu cred că ceva e greșit în modul în care „se face” politica astăzi în România, și aceia sunt percepuți ca amenințare pentru sistem. Un sistem în care banii sunt motorul care mișcă un angrenaj complex de complicități, dependențe, strategii de imagine și de campanie, ratinguri, sondaje (unele aruncate la derută, altele ținute la secret, pentru că altfel ar schimba intenții de vot, iar 3 % e mult când tabla e aglomerată...). Cel mai bine se vede că politica e privită asemenea unui joc în perioada unei campanii electorale. Bun, veți spune, un politician e mereu în campanie, dar perioada aceea care vine o dată la patru ani și ține două luni, din momentul în care se anunță candidaturile și până la rezultate, este cea mai potrivită pentru a reflecta exactitatea afirmației: politica este un joc.

Cele mai bune decizii în viață nu se iau bazându-te pe bani. Evident, nu-i poți spune asta unui om care abia își plătește ratele la bănci sau nu e sigur dacă mâine va mai avea un job. Dar, când ai un oraș care nu merge în direcția bună, care se depopulează, în care se închid afaceri sau nu vin investitori, e limpede că aici nu mai este vorba despre bani, ci despre decizii și viziune. Și, dacă ele există și se întâmplă asta, atunci sunt greșite. Iar din jocul „pe bani” de-a politica, în orașele unde se întâmplă

cele descrise mai sus, nu câștigă alegătorii... și trebuie spus că sunt orașe în care locuitorii au trecut prea ușor peste înfrângerile suferite. Pentru că jocul de-a politica l-au jucat alții, iar ei, cei mulți, au fost înșelați, utilizați, uitați și... abandonați.

Billy Beane înțelesese că abordarea jocului nu stă doar în statistici și analize. Evident că ele sunt necesare, dar jocul înseamnă pasiune, muncă, responsabilitate, dăruire. Cam așa stau lucrurile și în politică, doar că aici, cel care trebuie să recunoască potențialul unui „jucător” este alegătorul. El este managerul general al echipei, el decide. Doar că, în unele comunități, managerul este dezamăgit, înșelat de prea multe ori, utilizat doar din patru în patru ani, după care jocul se joacă după aceleași reguli, doar între „jucători”. Atunci când cei care votează vor vedea că fiecare vot are greutatea și însemnătatea lui, se vor putea schimba regulile jocului. Poate că acum este timpul pentru asta! Home run!

◆ Ovidiu Petcu

Fântânile de pe ATLANTYKRON

Era prin aprilie 1990, se pregătea ediția a doua a taberei de creație SF de la Amara, când am primit un telefon de la Sorin Repanovici: „...tăbără SF pe o insulă pustie... la vreo 20 de kilometri de Cernavodă... nu tu apă, nu tu mâncare, nu tu acoperiș deasupra capului, nu tu curent electric... doar corturi, mâncare din traista personală, apă cum o da Dumnezeu, supraviețuire ca în Vietnam!”

Spuneți, ce putea fi mai tentant?

În orele și zilele următoare, cablurile de telefon au început să se încingă.

În săptămânile următoare, am plănuțit aprovizionarea și am procurat echipamentul necesar.

În ajunul plecării am cumpărat mâncare pentru o săptămână.

În ziua de 22 iulie (parcă 22 era?) navigam spre insulă înghesuți în ceva care pe vremuri fusese barcă... și debarcam ca prin minune, teferi și cu bagajele întregi.

Am întins corturile.

Am stabilit locurile de vatră.

Am inventariat hrana și apa.

Am stabilit paza de noapte, am verificat lanternele și armele. În afara cuțitelor și topoarelor, obligatorii pentru orice călător în ținuturi necunoscute, mai erau o macetă, o sulită improvizată dintr-o baionetă din Primul Război Mondial montată la capătul unei cozi de mătură și o praștie care trăgea cu bile de rulment — arme aduse de Adrian Ionescu din Bacău. Aceștia li se adăugau vechea mea pereche de săbii și un arc de lemn de fabricație proprie, lung și zdravăn, care trăgea săgeți cu vârf de metal prelucrat la strung.

În sfârșit, am explorat insula bucată cu bucată. Sorin avusese dreptate: nu exista vânat, nu exista apă și, cât vedeai cu ochii, niciun „non-stop”.

Ne-am înapoiat la corturi. Am făcut baie în Dunăre, am mâncat, am socializat cu câțiva pescari profesioniști și amatori de vodcă. Nu păreau agresivi și de aceea ne-am simțit puțin stânjeniți că veniserăm... înarmați. În anii

următori însă, am aflat pe pielea noastră că, dacă armele s-au dovedit a fi de prisos, vigilența a rămas o necesitate.

Nimeni n-a remarcat dispariția steluțelor. Furtuna a început fără avertisment și cu hotărâre. Focurile noastre, înalte de-un stat de om, aruncau scânteie în toate părțile și amenințau să incendieze pădurea. În mai puțin de două minute, am vărsat peste ele întreaga rezervă de apă, adăugând apoi în mare grabă și apă din Dunăre cu vasele astfel golite, oricum puține, și abia le-am stins.

Furtuna continua cu furie, zguduind corturile. Apoi a început ploaia, care a durat, cu pauze și reluări cu tot, până-n zori.

Și tot până-n zori, toți douăzeci, câți eram, am răbdat de sete.

Dimineața, unii au plecat prin pădure după lemne, alții au trecut Dunărea să aducă apă din Capidava. Eu și Adrian Ionescu am luat-o la pas pe malul drept, în căutare de noi resurse.

Străbăteam un teren jos și plat, nisipos ca o plajă, punctat cu aflorimente de stânci sure. În stânga unduia fluviul, în dreapta malul se înălța abrupt ca o faleză. Ici-colo, din el se scurgeau cu zgârcenie firișoare de apă rece ca gheața. Adică apă freatică. Apă potabilă!

Am interceptat vreo trei asemenea scurgeri mai priecopsite, săpând pe plajă trei gropi de câte douăzeci-treizeci de litri. Le-am pietruit și le-am sleit până spre ora cinci după-amiază, când am constatat că suntem rupți de foame, de oboseală și arși de soare ca naiba. Purtăm și azi urmele acelor arsuri, dar atunci nu ne păsa: aveam apă rece și bună în cantități nelimitate și la o aruncătură de undiță!

Mi-am făcut un obicei să străbat când și când plaja aceea presărată cu pietre sure, să caut rămășițele „fântânilor” de-atunci și să le salut — în numele sefiștilor însetați din prima noapte pe Atlantykrón.

(Din volumul *Călărețul, mâna, calul*, în curs de apariție la Editura Pavcon)

Foto: Ioana POPESCU
ATLANTYKRON 2011

◆ Traian Bădulescu

Atlantykron — Poveste fără sfârșit

Foto: Tudor Alexandru Panait

Primul deceniu: Începuturile

În mijlocul brațului vechi al Dunării, la circa 20 de kilometri nord de Cernavodă, se află o insulă a viitorului așezată lângă o cetate antică. Localnicii o numesc „Inelul de piatră”. Noi i-am spus Atlantykron și a devenit un leagăn al imaginației. Acum două milenii, Capidava era un centru sacru al dacilor. Apoi a fost cetate de graniță a Imperiului Roman și după aceea a celui de Răsărit (Bizantin), care, printre alte denumiri, se numea (și, din păcate, puțini pun în valoare acest adevăr)... România.

Secretul magiei insulei este simplu. Îmbinarea dintre natură și oameni. Chiar dacă insula (inundabilă în cea

mai mare parte a anului) este veche, iar oamenii au tot pășit, cu siguranță, aici de-a lungul miilor de ani, o nouă poveste a început acum 31 de ani.

În 1989, avea loc prima debarcare, de recunoaștere, pe insulă. Principalii „conchistadori” au fost jurnalistul de știință Alexandru Mironov, scriitorul Aurel Cărășel și liceanul Sorin Repanovici, care a devenit argintul viu și organizatorul principal al taberei. Profesorul Mironov, impresionat de entuziasmul membrilor cenaclului Atlantis din Cernavodă, înființat de către Aurel Cărășel, a propus o nouă tabără de vară, cu tematică SF, în natură, așa cum fuseseră cele din anii '80, de la Guranda și Strunga, și cea de la Amara (organizată de cenaclul din Slobozia în 1989 și 1990). Sorin Repanovici a propus locația — o

Adi Dedu

Adi Dedu

insulă unde mergea la pescuit cu tatăl său. Alături de cei trei, au mai fost prezenți atunci pe insulă Gabriel Grosu, Simona Vlădăreanu, Alina Popov, Dodo Niță și Aida Gușan. Acel ostrov magic i-a captat pe „descălecători” din primele clipe — o dragoste la prima vedere.

Începând cu următorul an, primul al unei Româнии ieșite din comunism, Atlantykrón a început. Poate că Alexandru Mironov era singurul „visător realist” care își imagina atunci că ne vom strânge pe acea insulă și peste 10, 20 de ani sau mai mult. Restul încă trăiau momentele. În tumultul celor 30 de ani de democrație și societate deschisă, s-au schimbat multe, au apărut și au dispărut tendințe, mode, evenimente. Au apărut multe posturi de TV și de radio, internetul, telefonía mobilă. Însă Atlantykrón a reflectat, într-un mod ideal și constant, an de an, societatea civilă. Paradoxal, tabăra/ academia s-a redefinit de la an la an, dar a rămas constantă ca spirit și influență.

În 1990 a avut loc prima ediție, la care circa 30-40 de participanți au stat în corturi. Nu exista curent electric. Erau doar focuri de tabără, la care în fiecare seară se citeau povestiri aduse de acasă sau scrise la fața locului, pe participanți prinzându-i adesea zorii dimineții. În 1991, a fost prima ediție modernă. Au existat bac ponton și curent electric, au fost invitați speciali. Partea literară a fost coordonată de scriitorii Romulus Bărbulescu și George Anania. A fost realizat un film SF cu personaje interpretate de participanții la Atlantykrón, după un scenariu de Ovidiu Petcu și prezentat la TVR în cadrul emisiunii *Salut Prieteni* a regretatei realizatoare Jeana Gheorghiu. Regizor a fost tânărul Nicu Cozma. Tot în 1991, a venit pentru prima dată pe insulă Constantin D. Pavel, fondator al cenaclului „Planetar”, care, peste ani, în 2002, avea să înființeze editura Pavcon, iar în 2016 colecția de carte SF, publicând zeci de autori români, dar și volume dedicate Atlantykrónului. Atunci a fost ultima manifestare SF importantă la care a participat Dan

Merișca. În 1992, tabăra a început să capete caracter internațional, prin venirea scriitorului italian Roberto Quaglia și a secretarului Societății Europene de SF, Bridget Wilkinson. De-a lungul primilor ani, alături de cei trei fondatori, în organizare s-au implicat și Mihaela Muraru-Mândrea, fondatoarea Centrului pentru Științe Prospective, Creativitate și Ficțiune „String”, Monica Nicolau, Iulia Anania și Adrian Bănuță.

1993 a marcat definitiv transformarea taberei, prin intrarea părții de știință, adusă de profesorul Florin Munteanu, sosit la acea vreme împreună cu cenaclul String. Alături de acesta au „aterizat” pe insulă și primele computere, superperformante la acea vreme, 286 și 386. A fost prezentă și editura Nemira, prin fondatorul Valentin Nicolau și directorul Vlad T. Popescu. În 1994, au fost aproape 400 de participanți, cel mai aglomerat an de până atunci, iar coordonarea părții de creație SF i-a revenit scriitorului Aurel Cărășel. Următorii ani au fost caracterizați de un echilibru între partea de SF și cea de știință. Între timp, pe insulă au venit alți scriitori străini de SF, precum Alain Le Bussy sau legendarul Robert Sheckley. În 1995, Florin Munteanu a înființat Centrul pentru Studii Complexe și a dezvoltat partea de științe prospective. A sosit alături de el profesorul Pierre de Hillerin, la acea vreme președintele Centrului pentru Studiul Problemelor Sportive, care începe o serie de cursuri captivante despre performanțele sportive și umane și despre psihologia sportului.

Acești ani au fost marcați de deschiderea și închiderea cu focuri de artificii, de cenaclurile de noapte la foc de tabără, de lecturile povestirilor premiate pe bacurile ponton, unde aveau loc majoritatea activităților.

1996 și 1997 au fost ani reușiți, cu întreceri literare și de arte plastice, cursuri interesante, competiții. Deși în 1997 a plouat aproape tot timpul, fiind cel mai inundat an din istoria de 31 de ani a insulei, a existat o sinergie mare între participanți, fiind memorabile seriile oferite

de pasionații de chitară, o performanță inedită a unei balerine pe malul Dunării, între sălcii, competiții precum simularea unui joc de șah inedit cu piesele reprezentate de oameni și multe altele...

1998 a fost, poate, cel mai critic an. Sorin Repanovici, organizatorul principal al Atlantykronei, de fapt cel cărui i se datorează longevitatea proiectului, s-a lăsat convins cu greu să reia eforturile pentru realizarea taberei. Doar circa 100 de participanți, și a fost cea mai informală tabără, cu excepția celei din 1990. Totuși, a existat un bac ponton, iar activitățile au fost numeroase. Și cum după liniște vine furtuna... Marea transformare a Atlantykronei — o adevărată „Pasăre Phoenix” a evenimentelor cultural-științifice — a început în 1999, când tabăra a fost dedicată Eclipsei totale de Soare de pe 11 august. În acest an, a sosit pentru prima dată pe insulă, ca invitat, David Lewis Anderson, la acea vreme președintele Centrului pentru Studiul Călătoriilor Temporale (SUA). În următorii ani, avea să devină organizator, îndrăgostindu-se de aceste locuri și de efemerii săi locuitori. Avea să se implice mult pe partea logistică și avea să faciliteze prezența multor invitați din străinătate de-a lungul timpului.

La finele anilor '90, au luat amploare cursurile și concursurile de artă plastică, susținute de către maestrul Aurel Manole și Valentin Ionescu. În 1999, pe insulă a venit unul dintre cei mai apreciați ingineri de sunet ai României, Mihai Manea „Croco”, cel care avea să dezvolte, de la an la an, partea de sunet, spectacol și lumini a Academiei.

Dacă în anii '90 Atlantykronea era o tabără de creație SF, în anii 2000, manifestarea s-a transformat în Academie de Vară multidisciplinară. Schimbarea a fost firească și binevenită, în pas cu vremurile. Atlantykronea a fugit mereu de plafonare și s-a reinventat de fiecare dată când a fost nevoie. Anii '90 au reprezentat o perioadă boemă, când tehnologia nu pătrunsese atât de mult în casele și

în viețile noastre. Atunci, participanții la primele ediții ale taberei de SF aveau la îndemână doar un pix și o hârtie pentru a arăta tot ce pot la concursurile zilnice de proză, eventual o mașină de scris. La grafică, foloseau creioane sau cărbune pentru a-și încerca mâna la concursurile ad-hoc. Programul era la fel de... boem. Marea majoritate a manifestărilor se derulau într-un mod liniar. A fost vremea ceneclurilor de noapte, la foc de tabără, și a activităților până în zori de zi.

Al doilea deceniu: Dezvoltarea

Noul mileniu a sosit. Marea transformare (începută, pas cu pas, cu mai mult timp în urmă) a fost determinată de organizarea, pe insulă, a Convenției Europene de Science Fiction din 2001, euROcon. Printre invitații de onoare de atunci s-au numărat scriitorii Norman Spinrad (la acea vreme, președintele Asociației Scriitorilor Americani [Profesioniști] de SF și Fantasy, deși este stabilit de mulți ani la Paris), Joe Haldeman, geneticianul britanic Jonathan Cowie și realizatorul Discovery Channel, Barry Shaverin. Începând cu acel euROcon, Atlantykronea a devenit oficial Academie de vară. Partea de știință s-a dezvoltat mult, a apărut conexiunea la internet pe insulă prin satelit, existau ateliere care se desfășurau concomitent. Programul a devenit strict, începe la 9 dimineața și se termină imediat după 12 noaptea. Organizatorii au ședințe zilnice devreme, pentru a coordona eficient activitățile. Secolul XXI este spiritual, dar aparține și pragmatismului, iar cine nu se conformează, are de pierdut. Transformarea reflectă metamorfoza societății în care trăim.

Inedita Academie, organizată în natură și departe de civilizația urbană, a avut mereu ca scop accesul la cunoaștere al tinerilor și reunește experți de talie mondială la tehnologie de ultimă generație, pe o insulă care are mai puțin de 1 km². Aici se desfășoară demonstrații știin-

Adi Dedu

tifice și cursuri de artă sau de comunicare așa cum în nicio școală actuală nu se predau, participanții stând pe iarbă, sub cerul liber, sub stele. Această „școală fără ziduri” atrage visătorii, vizionarii, exploratorii lumii de mâine. Este locul în care arta și știința s-au împletit natural, generând viziunea unei noi lumi, germenii unei noi societăți.

Profesorul Florin Munteanu se implică din ce în ce mai mult în organizare prin Centrul pentru Studii Complexe, atrăgând alături, începând cu 2001, și membrii Clubului științific UNESCO Cygnus din Suceava, care aduc pe insulă, în premieră, roboți și un telescop performant. Începând de atunci, colțul stâncos al insulei din spre cetatea Capidava avea să devină punct de observații astronomice pe timp de noapte.

Primul deceniu al noului mileniu a fost marcat de dezvoltarea Academiei Atlantykrone ca școală de vară multidisciplinară. În fiecare an, începând cu 2002, evenimentul a avut un tricou personalizat și un slogan. **2002** — „Aripi pentru viitor“, **2003** — „Privind spre viitor“, **2004** — „Proiectând viitorul“, **2005** — „Construind viitorul“ și „Căpitan la 15 ani“ (100 de ani de la dispariția lui Jules Verne), **2006** — „Welcome to the Future“ („Bine ați venit în viitor“), **2007** — „Explorând Universul“, **2008** — „Atlantykrone — O nouă generație“, **2009** — „Atlantykrone — Unde ficțiunea devine realitate“, **2010** — „Viitorul te ascultă“, **2011** — „Universul din mintea ta“, **2012** — „Viitorul pe care îl vrem“, **2013** — „Ferestre către viitor“, **2014** — „Ultima frontieră“, **2015** — „Dincolo de frontiere“, **2016** — „Amintiri despre viitor“, **2017** — „Insula viitorului“, **2018** — „Centenarium“, **2019** — „Millennium“, **2020** — „Noi orizonturi“.

Anii 2000 au reunit, în fiecare vară, sute de lectori, invitați, participanți din România, dar și din Statele Unite ale Americii, Republica Moldova, Canada, Italia, Germania, Rusia, Singapore, China și Thailanda. Am avut cursuri și ateliere cu tematici diverse, ca: Robotică și

inteligentă artificială, Inițiere în grafică asistată de computer, Știința Complexității, Teoria fractalilor și a haosului, Energii alternative, Biometrie, Radioamatorism, Jurnalism, Ecologie, Astronomie și astrofizică, Science Fiction, Grafică și arte vizuale, „Zilele Aventurii“, Advertising, Supraviețuire, Leadership, Tehnica interviului, Planificarea și dezvoltarea carierei ori un curs interactiv de turism care a avut drept țintă crearea unui brand turistic al României.

În 2002, a venit pentru prima dată pe insulă și dr. Teodor Vasile, cunoscut psiholog, care captează rapid participanții și care, de atunci, nu a mai lipsit la nicio ediție. Cursurile de autodezvoltare personală, de inițiere în Reiki, de arte marțiale sau meditația „Flacăra violet” sunt câteva dintre darurile sale către această insulă.

Unul dintre organizatorii principali ai Academiei este Fundația World Genesis, fondată de David Anderson și condusă de acesta, alături de Sorin Repanovici. Începând cu anul 2006, pe insulă a venit Heather Caton, care s-a implicat constant în găsirea de noi provocări pentru participanții de la Capidava și care recent a devenit președinta World Genesis.

Anii 2000 au reprezentat și reinventarea SF-ului pe insulă. Principala manifestare de gen este, din 2004, „Păturica rotundă“, o întâlnire zilnică de dezbateri și discuții aprinse. Inițiatorul acesteia este gălățeanul Lucian Oancea, care a și sponsorizat multe concursuri cu volume SF. Din 2009, există și „Wolf's Pack“, un ceneclu activ și în restul anului la București. Alături de Lucian, un alt moderator este Ovidiu Petcu, unul dintre veteranii taberei. Printre temele abordate s-au numărat: „Revistele SF din România“, „Viitorul — ceneclul sau clubul de SF?“ ori „Esențialul în SF“. Acest gen literar a fost prezent, de-a lungul anilor, pe insulă, începând cu renumita editură Nemira, înființată de Valentin Nicolau, continuând cu editurile Amaltea și Diasfera, fondate de Cristian Cârstoiu, iar din 2016, în forță, cu editura Pavcon, coordonată de Constantin D. Pavel.

SF-ul nu a murit niciodată pe Atlantykrone. Dimpotrivă, aici se trăiește SF. Iată câteva imagini sugestive: o insulă izolată de civilizație, dar pe care se află sute de laptopuri, telefoane mobile și alte device-uri, observator astronomic, scenă, videoproiectoare și instalații de sunet. Apă, stânci, dar și bacuri ponton... Aceste lucruri i-au fascinat pe toți participanții, fie ei români sau străini.

O preocupare constantă a organizatorilor este siguranța participanților. An de an, înainte de eveniment, sunt notificate autoritățile naționale și locale ale statului: Prefectura Județului Constanța și Primăriile celor două comunități, Cernavodă și Topalu, direcția județeană de sănătate, poliția, împreună cu care se dispun măsurile specifice pentru astfel de evenimente și se obțin toate autorizațiile necesare. Timp de 10 zile, 24 de ore pe zi, pe insulă se află o echipă medicală, personal al Poliției de frontieră precum și o firmă privată de pază și protecție, pentru a asigura securitatea deplină a participanților. Organizatorii și toți cei implicați în zona de securitate a participanților comunică între ei prin sistemul radio cu circuit închis, pentru a minimiza timpul de intervenție în cazul urgențelor.

Foto: Tudor Alexandru Panait

Un film de prezentare al Academiei de Vară Atlantykron, publicat pe YouTube în septembrie 2008, realizat și prezentat de David Anderson, a atins un număr record pentru un film educațional în limba română. Intitulat *Exponential Times*, filmul a ajuns în prezent la peste 8 milioane de vizualizări!

Al treilea deceniu: Maturizarea

În 2011, Atlantykron a găzduit și Convenția națională de SF, Romcon. În 2012, pe insulă a pășit pentru prima dată Dumitru Dorin Prunariu, primul și deocamdată unicul cosmonaut al României. Tot în acest an, au început videoconferințele interactive cu doi specialiști de la Jet Propulsion Laboratory (NASA), Ravi Prakash și Erisa K. Stille, prima fiind despre misiunea marțiană Curiosity. Aceste dialoguri cu NASA au devenit tradiție și au atras atenția maximă atât a participanților, cât și a mass-media.

În 2014, echipa Atlantykron a organizat, în parteneriat cu Innovation Travel și cu Autoritatea Națională pentru Turism, conferința „Dunărea, comoara turistică a României”, care a reunit peste 300 de participanți și invitați. În ziua evenimentului, naistul Nicolae Voiculeț a susținut un concert memorabil.

A devenit tradiție din 2012 ca organizatorii și invitații Atlantykron să se reunească la finele fiecărui an, înainte de Crăciun, pentru a schimba amintiri, impresii, idei și pentru a pune la cale ediția următoare.

De-a lungul timpului, au fost pe insulă, și nu vor mai reveni, Harald Alexandrescu, Ion Hobana, Paul Rosner, Viorel Lazăr, Mihail Grănescu, Ștefan Ghidoveanu, Ioan Gyuri Pascu, Arina Prunariu și alții. Așa că, în 2015, organizatorii au hotărât să genereze o ocazie optimistă de a ne revedea cu toții, chiar dacă în mediul urban. Evenimentul „Prietenii Atlantykron” a fost organizat, pe 26 februarie 2015, la Restaurantul și Teatrul Elisabeta. Așa cum spunea și Sorin Repanovici: Anii trec, generațiile trec și este o bucurie să ne revedem cu toții la bine, și în afara taberei.

În 2017, 30 de jurnaliști, bloggeri și agenți de turism, din România și din străinătate, veniți să descopere potențialul turistic al regiunii Cernavodă în weekend-ul 28-30 iulie, în cadrul „Festivalului Dunării”, eveniment organizat de Innovation Travel și de Primăria orașului Cernavodă, au asistat la deschiderea Academiei Atlantykron

și au participat la o conferință dedicată relației dintre individ și comunitate — „Orașul Quantic pentru oameni înțelepți” — dar și despre dezvoltarea și promovarea turismului dunărean.

Viitorul

De-a lungul timpului, pe această insulă au trecut probabil 10.000 de invitați, participanți, organizatori. Printre cei mai importanți ani ai Atlantykron s-au numărat 1999, când ediția a fost dedicată Eclipsei totale de soare, 2001, când insula a găzduit Eurocon-ul, Convenția Europeană de Science Fiction, 2014, când Academia a aniversat 25 de ani de existență, 2019, când Academia a aniversat 30 de ani de existență și crucialul an 2020, primul an în care Academia a fost organizată doar în spațiul virtual, din cauza pandemiei Covid-19.

Amintesc că, începând cu 1995, Atlantykron a avut, aproape în fiecare an, o revistă dedicată, care era tipărită în câteva zeci de exemplare, dar distribuită apoi pe dischete, CD-uri, respectiv online, în funcție de perioadă. Printre coordonatorii revistei s-au numărat, de-a lungul timpului, Mara Popa, Marian Irimia, Aurel Cărășel, Traian Bădulescu, Adrian Bănuță, Adina Stoicescu și Ion Gabriel Pușcă-Lupișor. De asemenea, există și un Radio Atlantykron, al cărui fondator a fost în 1992 Ștefan Ghidoveanu, traducător și realizatorul emisiunii *Exploratorii lumii de mâine*, difuzată de Radio România.

Academia Atlantykron a găzduit de-a lungul anilor numeroase personalități, alături de cei menționați deja fiind de remarcat Vlad Alexandrescu, Cristian Presură, Cristian Grețcu, Radu Dop, Alexandru Ecovoiu, Gheorghe Fodoreanu (ANAT), Peter Moon, Corneliu Chișu, Dan Farcaș, Leon Zăgrean, Guy Djoken, Chan Chow Wah, Randy Gordon, Florian Colceag, Dan Lucas, Alina Sorescu, formația Barock.

În toți acești ani, o serie de publicații și de volume au fost dedicate Atlantykron. Revistele *Anticipația*, *Jurnalul SF*, *ANAT Media* și *Zin* au avut numere speciale ori materiale ample. Almanahul *Anticipația* a avut o ediție specială în 2014, dedicată celor 25 de ani de Atlantykron și lansată pe insulă. În 2001, David Anderson a realizat, prin Fundația World Genesis, alături de Mihnea Muraru-Mândrea și de Roxana Sava, volumul *Enigma-Tec – provocări ale minții. 101 enigme ale misterioasei Insule Atlantykron*. Anul 2017 a adus, prin editura Pavcon, antologia *Înstelatul Atlantykron*, realizată de Alexandru Mironov, Aurel Cărășel și Sorin Repanovici, iar în 2019, aceeași editură a lansat monografia *Atlantykron. Lunga vară fierbinte*, al cărei autor este scriitorul Aurel Cărășel.

Atlantykron a fost consemnat în alte sute, sau poate chiar mii, de articole în presa națională și internațională și în zeci de reportaje radio și TV. Mulți jurnaliști, mulți oameni de litere, mulți oameni de știință, mulți prieteni comuni știu ce înseamnă Atlantykron, deși nu au fost acolo. În anii '90, poate și la începutul anilor 2000, unii spuneau, când se gândeau la ce se întâmplă pe insulă, în necunoștință de cauză: „locul unde se strâng ciudații ăia cu OZN-urile și cu SF-ul lor”. Acum percepția s-a schimbat radical. Majoritatea spun: „acolo e ceva deosebit, se

strâng elite, oamenii de acolo chiar prevăd viitorul“. Mulți părinți doresc să-și aducă, pe viitor, copiii pe insulă. Percepția din prezent este normală. După cum spuneam, acum trăim SF. Au apărut internetul, smartphone-urile, cursurile online. Au fost descoperite exoplanete. Rovelele ajung unul după altul pe Marte. Avem o pandemie care a blocat lumea, dar nu civilizația. Comunicarea interumană suferă transformări radicale. Aspecte cu care noi, atlantykronienii, suntem obișnuiți sau pe care le-am anticipat cu mult timp în urmă. Așa că unde sunt acei „visători“? De fapt, nu mai suntem „ciudați“, pentru că mulți oameni își dau seama că lumea în sine a devenit „ciudată“.

Atlantykron nu te schimbă imediat. Așa cum suntem noi, românii, uneori cârcotași, ne putem întreba: ce ne-a adus și ce ne aduce Atlantykron? Mergem acolo doar să asistăm la conferințe în iarbă, să cunoaștem lume și să ne distrăm? Ei bine, cred că Atlantykron aduce mult. Pentru unii, tot! A schimbat generații. Și la propriu, și la figurat.

Și că tot vorbim de generații, alături de Sorin Repanovici, Cristian Panfilov, Nicolae Dobre sau Gabriel Grosu pe partea de logistică, în ultimii 10 ani s-au implicat foarte mult medicii Radu Berca și Geo Bobârnac, IT-iștii Bogdan Cismariu și Bogdan Ioan, Mihai Gabriel, Alex Calinciuc, Adrian Dedu (fotograful oficial din ultimii ani), ca să amintesc doar câteva nume. Tradiția revistei este continuată de cotidianul coordonat de Adina Stoicescu și Ion Gabriel Pușcă-Lupișor (Asociația Adsum). Și vine următorul val, pentru că o parte dintre copiii insulei se implică în organizare. Amintesc aici de Gabriela și Cristina Repanovici, Mihaela Oprea, Noel

Theodora și Dorlin Alessandra Vasile, Henri de Hillerin, Mihnea Grosu, Teodor Grosu, Vicențiu Grosu...

Este dificil să amintesc toți organizatorii, instructorii și lectorii care au depus eforturi pentru continuitatea fenomenului Atlantykron. Cert este că îi găsiți pe toți pe site-ul evenimentului, www.atlantykron.org.

A venit pandemia Covid-19, care ne-a afectat global. Alexandru Mironov mutase de prin anul 2000 orizontul de așteptare către un alt an-simbol: 2020. Acesta este un an de reflecție și de încercări, care ne va reconfigura viitorul. Sperând că vom avea ce învățăminte să tragem din acest an-reper, așteptăm un Atlantykron normal în curând. O Academie de vară dincolo de maturizare, care se va reinventa și va renaște, cu siguranță, ca de obicei. În acest an am descoperit și importanța Atlantykronului virtual. Cred că ar fi bine ca înainte, respectiv după Atlantykronul insular, să sădim semințele discuțiilor de pe insulă, respectiv să tragem concluziile, într-un cadru virtual. Ediția virtuală din acest an s-a bucurat de succes, în ceea ce privește ideile dezbătute, numărul de invitați și de participanți și implicarea organizatorilor. Din păcate, ne-a lipsit insula și empatia comunicării față în față. Oricum, pe tot parcursul lunii august, zeci de nostalgici ai insulei și-au instalat independent corturile, încercând să re trăiască atmosfera. A fost chiar frumos, dacă ne gândim că, în paralel cu virtualul, zeci de atlantykronieni au ținut sus și stindardul realului.

Sunt sigur că și dacă nu vom mai fi noi (iar un organizator implicat și dedicat precum Sorin Repanovici este greu de găsit), copiii și copiii copiilor noștri vor continua povestea. Pentru că Atlantykron este o poveste fără sfârșit...

◆ Alexandru Mironov

Alergătorul De Cursă Lungă

L-am cunoscut ca adolescent capabil să organizeze deplasările „cărășeilor“, transformându-le în aventuri fabuloase pentru viața lor de elevi. Se duceau tootocmai la Iași sau la București sau la Craiova, călătoreau claie peste grămadă, înghesuiți într-un compartiment de tren, o clasă întreagă a profesorului lor, Aurel Cărășel, în ziua următoare aveau să se întâlnească cu scriitori adevărați și cenacliști feroce și să deschidă cărți și reviste ce aveau să le cânte poezia computerelor, a roboților și a astronavelor îndreptându-se spre Marte sau Venus, sau alte sisteme solare, sau alte galaxii... Pe Sorin Repanovici n-aveai cum să nu-l observi, sărea în ochi, un puști dezghețat, politicos, bine crescut și, cum se și cuvine, debordând de vise. Ba chiar de vise pe care, în subconștient, plănuia să le și îndeplinească. Instinctul meu de educator constructor de oameni m-a făcut să rămân cu ochii pe el, să-l urmăresc cum crește, cum se înalță și în admirația colegilor, dar și în considerația dascălilor lui, pătrunzând binișor chiar în intimitatea greilor fandomului — ceea ce s-a întâmplat mai ales după ce „cărășeii“ s-au declarat „atlantykron-iști“ și s-au apucat să-și întemeieze un regat pentru visele lor, o insuliță pe Dunăre. Insulița s-a dezvoltat, transformându-se în „Academie“ sub ochii și cu participarea membrilor fandomului SF, crescând în importanță odată cu statura adolescentului, apoi a tânărului, apoi a omului responsabil care a devenit Sorin Repanovici. O întâmplare specială mi-a întărit convingerea că se poate conta pe el. Prin 1993-1994, ocupant al fotoliului de ministru al MTS, mi-a venit ideea lansării spre lume a copiilor și tinerilor de valoare pe care îi avea țara; asta se întâmpla într-o perioadă în care, mai ales din cauza mineriadelor și a Pieței Universității, țara ne era pur și simplu persecutată pe plan internațional, așa că am hotărât să trimit la Consiliul Europei, în chiar ziua în care se discuta primirea României în organismul european, un comando de premianți, 250 de olimpici la toate disciplinele școlare. Pentru organizare, după ce am fost amânat, de fapt refuzat politicos de colegii de la protocol și de MAE, mi-a venit ideea să caut sprijin la tinerii din cenaclurile SF, i-am convocat la minister pe Sorin Repanovici, pe Cătălin Grosu și pe alți câțiva și le-am dat sarcină să realizeze imposibilul, adică, pe-(foarte)-repede-înainte: să obțină de la Ministerul Educației listele cu câștigătorii olimpiadelor școlare, să-i găsească pe elevi care de pe unde erau, să le facă pașapoarte și să le obțină vize de transfer pentru toate țările până la Londra. Iar junii proaspăt angajați, tocmai pentru că li se spusese că „nu se poate“, chiar au realizat, într-o singură lună, imposibilul, astfel că cinci autocare cu 250 de copii și adolescenți români frumoși și deștepți au ajuns la Strasbourg și au irumput în hemiciclu taman la momentul potrivit, când lucrările stăteau să înceapă. Violonistul Alexandru Tomescu, atunci proapăt

Foto: Tudor Alexandru Panait

laureat al concursului național de vioară, a interpretat Imnul Europei, câștigătorii olimpiadelor la limbile franceză și engleză și-au ținut discursurile în acele limbi, amfiteatrul se umpluse, lumea largă i-a aplaudat, politica externă românească marcase un adevărat triumf. După aceea, „Călătoriile premianților“ au intrat în rutină, pe Sorin l-am angajat ca „protocolist“ la minister, îl urmăream cum creștea și se dezvolta, chiar începusem să cred că, într-un viitor politic pe care mi se părea că îl pot influența, ca fost Consilier Prezidențial și fost membru al Guvernului, voi reuși să-l impun pe eșichierul politic. Era numai bun de demnitar în Ministerul Tineretului și Sportului și, chiar dacă istoria anilor ce au urmat a curs altfel, intuiția mea a rămas corectă, pentru că Repa, cum îi spun toți prietenii, s-a dovedit un luptător de rasă, tenace, imaginativ și, mai ales, capabil de empatie. Marea lui realizare este acest experiment unic — nu exagerez — în școala lumii, care se numește *Atlantykron*, insulița academie de vară unde literatura, artele, științele sunt gustate, an de an, de tineri de toate vârstele — acțiunea, profund originală, a împlinit 30 de ediții neîntrerupte, în anul Covid, firește, am luat vacanță forțată (trebuia să-l fi văzut pe Sorin cum suferă, deși a organizat totuși, pe parcursul mai multor zile, o ediție *on line*, cu participanți din lumea întreagă). Dar nu mă îndoiesc că fenomenala aventură va continua. La urma urmei, Școala este obligată să se schimbe; școala românească, școala lumii, de ce nu am lua ca reper **fenomenul Atlantykron**?

Societatea l-a apreciat și l-a aplaudat permanent pe luptător. Năstrușnicul adolescent din anii '80 este, de câțiva ani, Cetățean de Onoare al urbei natale, Cernavodă. În Capidava, localitatea înecată în praf de lângă vechea cetate, s-au deschis câteva pensiuni tocmai pentru participanții mai puțin zglobii la tabăra insulară *Atlantykron*. Așa că mai tânărului meu prieten i se potrivește perfect versul lui Octavian Goga: „Și m-am trezit că-mi spune satul Dumneata...”.

◆ Adela Ghidoveanu

De ce iubim Atlantykrón?

M-am născut în același an în care a avut loc prima ediție a Academiei de Vară Atlantykrón. Avem aceeași vârstă, dar Atlantykrón pare să nu obosească și să nu cunoască ce înseamnă trecerea timpului.

Atlantykrón e un loc mitic, unde timpul se oprește, unde se întâlnesc sufletele rătăcite, boeme și dornice de visare, laolaltă cu sufletele dornice de cunoaștere, de explorare și de deslușire a misterelor Universului, cum altfel, decât prin știință. E un loc unde poți interacționa cu oameni de știință, scriitori, jurnaliști, ingineri și profesioniști din foarte multe domenii și din arii total diferite. Însă cel mai mult cunoști oameni, omul din spatele fiecărei profesii, așa cum nu ai ocazia altundeva.

Pot să spun că am crescut odată cu Atlantykrón, unele dintre primele mele amintiri fiind de pe această insulă pustie, minunată, ruptă parcă de lume, care a prins viață tot mai mult de la an la an. Îmi aduc aminte cum mama și tata mă lăseau în grija prietenilor lor să explorez insula și natura, atunci când tata avea de pregătit programele de science-fiction sau de radio pe care le găzduia pe insulă. Sau de nopțile în care trebuia să mă culc, dar eu eram fascinată de mișcările ondulate ale bacularii la miez de noapte, când totul se zguduia sub pașii de dans ai oamenilor veseli pe care tata îi trezea la viață cu celebra discotecă de pe bac. Eram mică, aveam trei ani, dar și acum tresar când aud *What is Love* al lui Haddaway, iar primul lucru care îmi vine în minte sunt acele seri minunate, la care am fost martor tăcut.

Unul dintre farmecele acestei tabere de vară este că în fiecare an te întorci câștigat, mai bogat în experiențe și, mai ales, cu o dorință arzătoare de a reveni neapărat anul următor. Timp de zece zile, mica insuliță de lângă ruinele cetății antice Capidava, din apropiere de Cernavodă, devine centrul Pământului pentru sute de oameni de pe tot globul, ce se reunesc pentru a participa la atelierele și conferințele organizate, pentru a socializa, pentru a bea o bere cu prietenii pe care, poate, în restul anului nu apucă să-i vadă, pentru a fi ei înșiși, trăind pasiunea cea mai mare: dragostea pentru science fiction.

Ce m-a uimit la tatăl meu, și ulterior am descoperit că este valabil pentru majoritatea fandomului, este că pasiunea pentru acest tip de literatură depășea anumite bariere, este o dragoste pură pentru un gen literar care te face să explorezi un infinit de lumi și de universuri posibile, dar care oferă și teme mari de gândire. Cumva, mi-a insuflat-o și mie, eu fiind mai atrasă de un SF filosofic, în stilul lui Philip K. Dick, autorul preferat al tatălui meu.

Pentru mine, Atlantykrón face parte din „familie“, este locul unde am copilărit, am crescut, m-am maturizat și

mi-am descoperit o parte din pasiuni. Un loc unde am revenit cu drag de fiecare dată, unde am strâns unele din cele mai frumoase amintiri și unde am fost mereu o răsfățată, după ce am primit porecla de „copilul SF“. Aici am stat nopți la rând și am privit cerul acoperit de un covor de stele, mi-am pus zeci de dorințe urmărind ultimele clipe ale stelelor căzătoare, aici m-am chinuit o săptămână să învăț să îmi scriu numele în japoneză, am fost fascinată de teoriile științifice care mi-au deschis mintea, am legat prietenii frumoase, am avut discuții filosofice despre viață la ceas târziu sau am dansat până dimineață.

Zilele erau pentru știința creierului, nopțile erau hrană pentru suflet. Dacă ziua te puteai bucura de ateliere despre robotică, inginerie spațială, inteligență artificială, teoria complexității, astrofizică, grafică, arte vizuale sau instrumente muzicale, seara te puteai delecta cu focuri de tabără sau cu atelierul de astronomie, care devenea regele insulei — toată lumea voia să exploreze cerul prin lentila mică a telescopului — și care îți lărgea atât de mult orizontul de cunoaștere. Ai 24 de ore în care nu te poți plictisi, în care găsești continuu ceva de făcut, de explorat și de învățat, totul într-un mod plăcut, relaxant și distractiv.

Un lucru e sigur: nu am cunoscut niciodată un om care să vină pentru prima dată pe Atlantykrón și să nu-și dorească să revină anul următor. Este farmecul acestui loc special, peste care organizatorii și oamenii dedicați care se implică mereu, pentru ca această tabără să poată avea loc an de an, reușesc să arunce o mantie magică ce înconjoară micuța noastră insuliță de pe malul Dunării.

Oricine ar trebui să vină măcar o dată la Atlantykrón, garantez că o să plece acasă mai bogat, atât uman, cât și intelectual, după întâlnirea cu personalități de renume, de la care are ocazia să învețe lucruri extraordinare, fie la o bere, fie în cadrul atelierelor dedicate.

Atlantykrón este un loc cu o personalitate proprie, o insulă a viitorului, așa cum a fost numită de fanii înrăiți, care nu ratează nicio ediție. Pe Atlantykrón, timpul și spațiul se dilată, iar pentru zece zile, sute de oameni sunt prinși în propriul lor univers, de unde nimeni nu ar mai pleca... Noi suntem trecători, însă Atlantykrón va dăinui pentru totdeauna.

◆ Roxana Dascalu

Rivel, un sat francez cu două asociații active pe timp de pandemie

Cu trei ani în urmă, m-am stabilit în Rivel, un sat de 206 locuitori din Franța profundă, din Pirinei, aproape de granița cu Spania și Andorra.

Am lăsat în urmă Bucureștiul și o viață în care proiectele civice făceau parte din activitatea mea cotidiană, pe lângă profesia de bază, de jurnalist.

Nu știam dacă, și cum, mă voi adapta vieții din Franța, la țară, departe de agitația marilor aglomerații urbane, cu tot ce e bun și rău în asta. Studiul îndelungat și atracția față de limba, literatura, arta și civilizația franceză m-au ajutat enorm.

În satul nostru, căci de acum îi pot spune al nostru, am aderat la o asociație comunitară nou-creată, Rivel per Totis, (în occitană, Rivel pentru toți). Printre membri sunt francezi de baștină, dar și englezi și alți anglofoni care s-au stabilit aici, atrași de frumusețea locurilor și de stilul de viață, acel *art de vivre* specific francezilor, și de clima blândă din Franța meridională.

Deși numără puțin peste 200 de locuitori, cifră care mai mult decât se dublează pe timpul verii cu cei veniți să își petreacă vacanțele aici, satul are două asociații: una care se ocupă mai ales de patrimoniu, iar cealaltă, de calitatea vieții comunitare.

Asociația Rivel Patrimoniu a strâns fonduri semnificative și a restaurat frumoasa capelă Sainte Cecile, veche din secolul al XIII-lea, care găzduiește anual mai ales concerte de muzică clasică. Anul acesta, pe vreme de pandemie, s-a organizat un concert ad-hoc al membrilor asociației cu înclinații muzicale în fața capelei.

Foto: Katie Hinde

Foto: Alan Boscolo Bignell

Rivel per Totis și-a început activitățile în era coronavirus. Nimeni nu bănuia ce ne așteaptă cu pandemia, dar ne-am adaptat la situație. Sunt mai ușor de controlat lucrurile într-o comunitate mică, rurală, decât în marile centre urbane.

În ciuda pandemiei și respectând măsurile de distanțare socială, în fiecare luni după-amiaza, când se mai răcorește vremea, se strânge un număr mic, dar semnificativ, de localnici la Art Cafe, în fața sediului asociației, pentru audiții muzicale sau discuții legate de artă, de pildă, ca prilej de socializare și de mai bună cunoaștere a membrilor comunității noastre.

Ne gândim deja la ce și cum vom face în timpul iernii, când activitățile se vor muta în interior. În Aude, departamentul în care se află satul nostru, autoritățile au decretat obligativitatea portului măștii în cazul întâlnirilor de mai mult de 10 persoane.

Voi reveni, sper, cu detalii în numerele viitoare ale revistei.

◆ Lucian Suciu

Covid-19 – Boala cu mirosul fricii

Sunt unul dintre românii care au fost infectați cu noul virus Covid-19. Am trecut prin această experiență ușor, probabil ca mulți alții. Nu toți au avut același noroc. Unii dintre noi au pierdut în lupta cu acest virus mutagen. Pentru ei, 2020 a început cu bucurie și speranță, dar s-a dovedit anul fatal.

Dacă v-ar spune cineva că anul în curs e ultimul al al vieții voastre, ce ați face? Probabil că ați râde și ați brava. Așa cum se întâmplă acum cu cei care nu vor să se supună regulilor de protecție individuală.

Am procedat eu altfel? Deși am luat boala foarte în serios, urmărind evoluția sa cu îngrijorare, nu am fost foarte înspăimântat. Mesajele de început au fost ambigue. Cu toții ne amintim de începutul pandemiei în spațiul european, în SUA și în România. Mesajele se suprapuneau zilnic. „Masca este o prostie.“ „Boala îi afectează doar pe cei în vârstă.“ „Tinerii nici nu au simptome.“ Așa încât, conformându-mă mesajelor mainstream, nu mi-am făcut prea multe griji.

Și a venit ziua în care am simțit că nu mi-e bine. Febră și tuse ușoară, seacă, în luna iulie. Nu am stat pe gânduri, am mers la spitalul județean pentru a mă testa. Primul gând a fost să fiu sigur că nu am „Covid“. Mă aștepta o surpriză. Atunci m-a izbit noua realitate. La orele 3.00 a.m., mă îmbarcam într-o ambulanță, cu o sacoșă în care înghesuisem schimburi și articole de igienă. Deși nu poate fi înghesuită într-o sacoșă, mai duceam cu mine și teama. Dintr-odată, boala nu mai era o realitate virtuală.

Mi-am dat seama atunci cât de mult a lucrat subconștientul. Cât de mult au contat zecile de mesaje din media. Teama se cuibărise în minte. Pentru că, înainte de boala fizică, eu, și probabil și voi, am fost infectați cu teamă. Mesajele. Carantina. Masca de protecție. Noile reguli de la supermarket, de la piață. Mesajele. Amenințările guvernamentale. Amenziile vehiculate în media, care depășesc cu mult un venit mediu. Școala on-line. Mesajele.

Despre aceste mesaje, transmise unidirecțional, patetic-amenințătoare, pre-apocaliptice, emotiv-iraționale, nu trebuie să mai vorbesc. Eu, cetățeanul, sunt un in-conștient care trebuie condus în permanență pe calea spre mântuire. Autoritatea statului știe că eu nu pot să gândesc, deci mă asaltează continuu, până la revoltă și dincolo de ea, pentru a mă educa, dar mai ales pentru a mă înspăimânta. Nu există rațiune, ci doar speranță. Însă eu, cetățeanul in-conștient de urmările îngrozitoare ale faptelor mele, refuz să mă supun necondiționat autorităților. Nu port masca-botniță. Deci, din cauza mea vor exista consecințele apocaliptice. Din cauza mea, speranța moare.

Despre boala în sine nu sunt multe de spus. Febra a cedat în a treia zi, dar a rămas o stare de amețelă. Tusea

Foto: Lucian Suciu

a tot ținut. Aproape o lună. A doua zi de boală a debutat cu dureri de spate, care nu mă lăsau să dorm. Cu ajutorul calmantelor, au dispărut. Cam în a cincea zi, mi-a dispărut mirosul. Dădeam cu spray deodorant în capacul recipientului, îmi băgam nasul în acel capac și... respiram aer curat de munte. Abia în patru-cinci zile am început să disting din nou mirosurile.

Las la urmă contagiozitatea. E ca un pârjol. Seara aceleiași zile l-a adus în același salon pe tata-socru. Se simțea rău de două zile, și când a aflat de surpriza mea, a mers să se testeze. Om în vârstă de 80 de ani, ținut în soare lângă un cort în care toți sunt mascați, fără apă, de dimineață de la 10 până seara la 10, când a intrat în salon epuizat. La 5-6 zile, a sosit în secție și mama-soacră. Soția și copiii, aflați în izolare, au manifestat simptomele de Covid. Soția a avut chiar un episod febril. Însă opțiunea spitalizării pentru ea ieșea din calcul. Trebuia să rămână acasă, pentru a supraveghea copiii, pe care nu mai aveam cu cine să îi lăsăm. Statul te internează chiar și cu forța, dar soluții sociale nu pune la dispoziție. Iată o altă teamă, pe care nici nu știam că o avem. Ce era de făcut cu cei mici dacă soția s-ar fi simțit mai rău?

Un paragraf aparte îl dedic personalului medical. Am interacționat timp de două săptămâni doar cu niște siluete din care nu se distingeau decât ochii. Am ajuns să înțeleg cât de mult contează pentru civilizațiile arabe hijab-ul. Când nici zâmbetul nu îl poți distinge la interlocutori, doar sclipirea ochilor mai rămâne ca formă de comunicare non-verbală. Voi ține minte pentru mult timp ochii personalului medical, care se sacrifică zilnic, expunându-se atât infectării, cât și nemulțumirilor unor oameni bolnavi și înspăimântați. Și asta în condițiile în care le șiroiește transpirația pe spate, în niște costume de hârtie sufocante, claustrofobe.

Iar la finalul perioadei de internare, când bolnavii se externează, nici măcar recunoștință nu primesc, pentru că, dacă a doua zi s-ar întâlni pe stradă, fostul pacient nu ar ști că se intersectează cu cel care l-a îngrijit.

Covid-19, boala care a început ca o spaimă socială, abia își ia avânt. Și odată cu ea, crește spaima din subconștientul fiecăruia. Negăm, bravăm, și la momentul de criză experimentăm mirosul fricii.

Cetățeanul

Omul activist din vremurile noastre a devenit un paznic voluntar al Democrației, strict necesar. Nu trebuie să uităm de trimiterea, încă din definiție, la Cetate. A fi cetățean implicat — activist civic — este o virtute nativă, greu o poți dobândi în timp. Fără acești anticorpi, societatea românească (Cetea) poate suferi puternic. Politicienii locali ar fi mai mult decât tentați să derapeze spre dictatură sau spre o democrație oligarhică de tip Putin-Erdogan. Sau să inventeze propriul sistem hibrid, cum a reușit Victor Orban.

Implicarea mea civică a început încă din anii comunismului. Un copil rebel în acele vremuri era prin definiție antisistem. Am convins colegi că a fi tuns periută este un abuz și că „voluntariatul” agricol este sclavagism. Mulți m-au urmat, dar am scăpat exmatriculărilor și abuzurilor pe față, pentru că eram olimpic la matematică. În 21 decembrie 1989, am organizat în liceu colegi și am plecat la „Revoluție”. Unul dintre noi nu s-a mai întors niciodată. În 1990, am fost unul dintre cei care au condus mișcarea elevilor și liceenilor care l-au convins pe ministrul Educației de atunci, Mihai Șora, că uniforma școlară și treapta a II-a trebuie eliminate, fiind comuniste. Am participat la maratonul civic „golaniada”. În 1993, am fugit din România din cauza persecuțiilor și hărțuirii securității de rit nou, din cauza civismului meu, și pentru că eram „incontrolabil și nemanipulabil”, potrivit dosarului de securitate. Am ajuns în Germania ca azilant politic.

Decenii mai târziu, în 2017, politica din România era condusă de un PSD la 47% și un Dragnea cu tendințe dictatoriale. Datorită presiunii continue a societății civile și apariției #rezist, politrucii nu au reușit să își treacă legile ticăloase, PSD a ajuns la 22%, iar liderul lor de necontestat la pușcărie.

Civismul mi-a adus și dezamăgiri, familia și vecinii mă acuzau în 1990 că nu îmi văd de studii — am terminat școala de subingineri — și că ne droghează unii ca să urlăm pe străzi. Azi suntem acuzați că ne îmbogățim dacă îndrăznim să facem ceva concret, minciuna și circurul sunt mai mediatizate ca adevărul și implicarea reală. Puțini mai verifică veridicitatea din trei surse... și mai puțini citesc un text simplu și scurt. În schimb, iau de lege o poză fake și/sau o minciună frumos coafată cu vorbele potrivite. Mereu am preferat oamenii care vorbesc urât și gândesc frumos, nu invers.

Dacă ne dorim un viitor mai bun, mai curat, mai luminos, nu trebuie să cedăm sau să ne culcăm pe laurii unor victorii de etapă. Am visat din copilărie, și încă sper să trăiască nepoții mei într-o Românie Europeană Demnă și Mândră, construită în jurul valorilor creștine. Ziua de mâine depinde de cum trăiești prezentul, clădit pe faptele din trecut.

Cu stimă și respect,

◆ Sandy (Sandu Matei)

Foto: Lucian Oancea

◆ Mihail Grănescu

Poeme**sonetul meu**

raze răsar,
raze apun ...
unii spun
au gust amar ...
 eu (și-s nebun)
 mie îmi par
 flori ce apar
la nici un bun
versuri târzii
agonizând
fără să știi
 rămâi Cuvânt
 când n-oi mai fi
 să plângi în vânt...

ceasurile

există o lume a ceasurilor.
pe străzi pavoazate cu ceasuri
ceasuri merg ținându-se de mână.
unele intră la Marele Orologiu
și consumă câte un ceas înghețată.
un cortegiu de ceasuri în spatele unui ornic
intră pe porțița ceasornicăriei
și depun nisip la defuncta Clepsidră
căreia ele îi spun Marea Dispărută.

câteva ceasuri de mână
transportă pe sus
un ceas cu cuc.

un ceas fără limbă
vestește nemurirea de la o tribună.

pendule bine definite plutesc
între diferite ore pe cer.

ceasuri mecanice lucrează nisipul
care este și el format din ceasuri
în faza embrionară sau transcendentală
nimeni nu știe încă

există o lume a ceasurilor.

*** (1970)**

nimicnicii de var
nimic în veșnicie
care de fapt e doar
Marea Nimicnicie

tu (1972)

noapte
am visat că sunt acoperit de umbră
 sub ea era
un alt tărâm
 cu ziduri crenelate

 coborând în acea fântână
am găsit un diamant de apă
 tu nu erai decât un gând
 eu nu eram nimic
 eram o amintire de ceva pierdut
demult

pogorâre (1975)

mă reîntorc prin mări de ceață
 munți de flori
mă regăsesc în altă viață
 adeseori
 aici e trist și fum și gheață
 frig și nori
 acolo Moartea mă răsfață
 până-n zori
aici mă scoli de dimineață
 mi-aduci flori
acolo n-am nici trup nici față
 vis ce zbori

Epitaf

Eu, subsemnatul Mihail,
De prin vreo '51, parcă,
Îl însoții pe Charon, dar,
Azi, adormind, căzui din barcă.

◆ Walter Riess

Găsirea Persona

În fața operei de artă se pot afla mai multe categorii de public: pe treapta cea mai de jos se află privitorul neavizat, cel a cărui pregătire și fire nu pot recepta mesajul artistic (nu ne vom opri asupra lui), iar pe treapta cea mai de sus se găsește criticul de artă, a cărui privire este exersată să disece în amănunt ce vede, ce simte, cum a fost făcută, când, unde, ce materiale și ce tehnici s-au folosit etc. S-ar putea ca mesajul operei de artă să piardă din efectul scontat, crud și frumos, printre toate acestea.

Din fericire, fac parte din categoria privitorului avizat, bucuros să vadă, să simtă ceea ce artistul a dorit. Demersul expoziției Persona este brusc, iar senzațiile sunt puternice. Lucian Ene ne cheamă într-o lume în care nudul este elementul principal. Invitația nu este blândă, ci categorică. Iei parte sau nu ai ce căuta acolo. Deși pare un atribut, dimensiunea foto este importantă și clară.

Pregătiți genetic să percepem nudul egalizând frumosul, rezultă evident că artiștii ne-au prezentat nouă, în decursul timpului, diferite și nenumărate ipostaze ale acestuia, pretext pentru a admira picturi, sculpturi, fotografii. Când arta și artistul își spun cuvântul, nudul pierde din încărcătura sexuală, atât timp cât să percepem frumosul, perfecțiunea și umanul. Nu mi-aș face griji pentru cât de des apare în artă, în decursul timpului. Vom fi atrași clar de acest subiect câte zile vom avea.

Dorința de evadare din tipare este realizată în fotografiile lui Lucian Ene prin accesorii și prin lumea ce le cuprinde. Măștile, după ce rezolvă problema anonimatului și a universalității, cheamă direct către straniu și duritate. Frânghiile, lemnul brut, piatra nu lasă loc de gingășie. Degeaba ne îndulcim cu imaginea unei flori, revolverul și mănușile de box ne reamintesc unde suntem: într-o lume actuală, tangibilă, dar totodată stranie, ce pare alături de noi, dar în care nu avem acces. Cred că această senzație a fructului oprit mă urmărește după Persona, mai mult decât confruntarea, declarată de artist, între bine și rău. Dar ce poate fi mai dezirabil pentru realizator decât descoperirea de către privitor a unor noi emoții și dimensiuni?

Lucian Ene este evident un regizor, iar fotografia lui este o creație de „șevalet”. Asemeni unui artist care pictează în atelier pe îndelete ceea ce l-a inspirat, autorul își aranjează cu meticulozitate mobilierul, nudurile, accesoriiile. Apreciem acest lucru, deși uneori lumina, ca prezență, lipsește. Poziționarea strictă fură nudului din non-salanță. (*Nud cu cauciuc* versus *Înlănțuită pe șosea*)

Sunt sigur că unele subiecte pot atrage (*Nud cu vioară*, *Boxer(ă)*, *Nud cu țigară*, *Pictoriță*) mai mult decât altele (*Drogată*, *Șotron*, *Ocnașă*) dar mesajul și atracția sunt prezente peste tot. Poți privi pro sau contra, dar privești. Dacă ar fi să aleg, aș pleca acasă alături de *Confruntare*, unde trioul idee-nud-cadru este de o simplitate

fără abatere, iar încântarea privitorului fără margini.

Realizarea „fizică” a fotografiilor la dimensiuni neobișnuite pentru o expoziție în domeniu cuprinde nuanțe ce accentuează nudul și îndulcesc uneori duritățile; de aceea, toate acestea vin să contribuie la un tot unitar, pe care ar trebui să-l privim de câte ori putem, sau să ni-l amintim.

◆ Ovidiu Vitan

Noul vax al cinematografiei românești

Să ne imaginăm că România participă la următorul campionat mondial de fotbal. Suporterii așteaptă nerăbdători în tribună, pe locurile plătite cu bani grei. În fine, meciul începe... dar jucătorii noștri scot niște mingi și, ignorând complet adversarii și spectatorii, încep să jongleze cu ele, ba pe picior, ba pe frunte, să tragă „lumânări“, să facă singuri scheme de dribling. Iar când li se reproșează că pierd meciul, ripostează mândri:

— Păi noi nu jucăm pentru bani, ci din pasiune! Și dacă nu vă convine, înseamnă că nu vă place fotbalul!

Cam așa face, în mare parte, și noul val al cinematografiei românești: își permite să nu toarne pelicule pentru câștig financiar și nu face filme pentru publicul plătit, ci pentru critici, adică pentru premii, deci pentru orgoliu. Desigur, în sine nu e un lucru rău, pentru că nimeni nu trebuie să-i impună unui artist ce să facă. Dar apare o problemă.

Oamenii merg la cinema să vadă filmele făcute de cinești. Cineștii însă fac filme pentru critici. Dar cum alte filme românești nu există, iar natura urăște vidul, la cinema ajung peliculele făcute de fapt pentru critici. Ceea ce este ca și cum nu s-ar mai găsi de cumpărat Dacia sau Skoda, ci numai mașini de Formula 1. Or nimeni nu vrea să se ducă la pește cu un monopost cu garda la sol de 5 cm!

Practic, spectatorul și cineastul ajung față în față în sala de cinema, deși niciunul dintre ei nu e acolo pentru celălalt. Este o situație ingrată — spectatorul se simte înșelat, că a plătit ca să vadă (în fine!) un film românesc bun, și când colo primește iar tăceri mustind de sensuri în bucătăria comunistă și fumat cu subînțelesuri zguduitoare, iar cineastul nu înțelege de ce lumea nu vine la cinema, deși filmul a luat premiu.

Totuși, eu întrevăd o soluție! Ca să nu mai fie acuzați că induc în eroare publicul, cineștii ar trebui să-și marcheze filmele cu noi categorii de clasificare (pe lângă „Audiență generală“, „Filme nerecomandate sub 15 ani“ etc.), pentru ca spectatorul să știe dinainte că, de pildă, *Moon Hotel Kabul* nu e film de acțiune cu războiul din Afganistan, ci o dramă la noi la țară, *Sieranevada* nu e western cu cowboy și împușcături, ci o dramă de familie contemporană, iar *Malmkrog* nu e un film horror cu un monstru, ci un film horror în care personajele discută elevat timp de 200 de minute. Iată noile categorii:

FA (Fuțină afă) — De la replica eponimă rostită de Ioana Pacula în *Ultima noapte de dragoste* (1980) în loc de „Puțină apă“ și până în zilele noastre, în filmele românești spectatorul e nevoit să recepționeze proactiv replicile personajelor — cum ar spune gurile rele, să se chinuiască să priceapă ce mormăie actorii, pentru că sunetul pare făcut cu microfoane ieftine pentru vorbit pe mess. În 2020, categoria încă există.

BUCA — Filme în care personajele mănâncă ciorbă într-o bucătărie decrepită și claustrofobică. Cineștii români turnează adesea unde mănâncă, într-un realism (e drept că și faianța e foarte ofertantă — vezi fetele care își fac selfie-uri în baie).

DP (Detestăm Pornografia) — Film cu incest, viol, abort, prostituție, pedofilie, bătrâni goi, urină, alte fluide corporale și mai puțin atractive, în general fantezii sexuale ponosite, exhibate în fața familiei întregi venite la film să se deconecteze. Aceiași cinești care resping indignați filmele de la Hollywood în care se văd țâțe frumoase!

SF — Nu înseamnă Science Fiction! Înseamnă copios reprezentatul în filmele românești, pentru valențe expresive încă neelucidate total, „Se Fumează“.

FMM (Foarte Mulți „Mă“) — Personajele se adresează tot timpul cu „mă“, ca să se vadă că sunt autentice, din viață, au miez. Procedul devine ridicol după al patrulea „mă“, obositor după încă două și deja înfurie la al șaptelea, dar noul val încă nu l-a depășit.

CIM (Ca Înainte de Melies) — Scene luuuuuungi, statice, cu camera fixă. Cineștii români din noul val râd superior când văd americani filmând comercial cu Steadicam-ul sau din goana mașinii. Pentru că acestea indică „entertainment“ despre care li s-a spus la facultate că este strict interzis.

ZB (Zero Barat) — Nu se întâmplă absolut nimic, dar tăcerea personajelor mustește de implicații absconse, mult superioare acțiunii și suspansului din filmele comerciale. Se refuză spectaculosul, spectatorul își propune propria logică etc.

DL L. — Filmul nu are final, ca să primească premiu.

L. FIERB. — Peliculă turnată în studio, cu lumină falsă și o singură cameră de filmat, obligatoriu fixă. Se califică cel puțin 75% dintre filmele recente.

SCREAMING FOR VENGEANCE — Film în care se zbiară, se urlă și se țipă întru artă. Actorii care rag în aceste filme primesc adesea premii pentru interpretare în țări cu cinematografii puternice, gen Kosovo sau Nagorno-Karabakh.

Sieranevada (2016) de Cristi Puiu

PROFESIONALISM

[www: newedge.com](http://www.newedge.com)

Puf!

Avventura într-un job

de Emanuel Pavel
www.manugrafix.com

